

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ОД 2. ДО 4. РАЗРЕДА

Критеријуми за оцењивање у 4. разреду ОШ „Марија Трандафил“ из
Ветерника усклађени су са

ПРАВИЛНИКОМ

о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању

"Службени гласник РС", број 10 од 9. фебруара 2024.

I ОПШТИ КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ

Сумативно оцењивање

Ученик се оцењује најмање **четири пута у полугодишту**, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, изборног програма и активности један час, најмање **два пута у полугодишту**.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Формативно оцењивање се односи на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

ИНИЦИЈАЛНО ПРОЦЕЊИВАЊЕ

На почетку школске године, по правилу до краја треће недеље од почетка школске године, наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет у тој школској години.

Резултат иницијалног процењивања уписује у педагошку документацију, не оцењује се, служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

ОПШТИ КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ КОНТРОЛНИХ, ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА – ПИСМЕНИХ ПРОВЕРА

Писмени, контролни задаци и вежбе су провера савладаности предвиђеног градива након обрађене наставне области/теме и подразумевају учеников самостални рад.

Распоредом може да се планира највише једна писмена провера (дужа од 15 минута) у дану, а поред једног писменог задатка који је прописан програмом наставе и учења за основно образовање и васпитање за поједине предмете, могу да се планирају још две писмене провере у наставној недељи.

Распоред писмених задатака и писмених провера (у даљем тексту: распоред) дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе најкасније до краја треће наставне недеље у сваком полугодишту.

Наставник је дужан да обавести ученике о садржајима програма наставе и учења који ће се писмено проверавати према распореду најкасније пет радних дана пре провере.

Када су у питању писмене провере знања **скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:**

- од 86% до 100% одличан (5)
- од 70% до 85% врло добар (4)
- од 55% до 69% добар (3)
- од 38% до 54% довољан (2)
- испод 37% недовољан (1)

(скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%)

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута (обављају се без најаве), евидентира се у педагошкој документацији, односно, оцена се не уписује у дневник.

УСМЕНЕ ПРОВЕРЕ

Учеников успех на усменим проверама знања вреднује се на следећи начин, а у складу са Правилником о оцењивању у основној школи:

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- са лакоћом логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

ОЦЕЊИВАЊЕ ДОМАЊИХ ЗАДАТАКА

Домаћи задаци могу да се оцењују повремено. Ненаписан домаћи задатак евидентира се „тужнићем“ из активности, а три ненаписана домаћа у једном полугодишту могу да се оцене негативном оценом, недовољан (1). У зависности од околности, наставног предмета, броја реализованих часова и броја часова по предмету, наставник задржава право да одступи од оцењивања овог броја „тужнића“ негативном оценом, али то одступање не може да буде веће од један „тужнић“ више или мање.

Уколико наставник утврди да је домаћи задатак писао неко други, или је преписан, сматра се да га ученик није урадио.

Уколико ученик покаже на следећем часу уредно написан домаћи задатак, наставник то бележи у своју педагошку свеску, али се не брише минус („тужнић“) или друга ознака да је задатак неизвршен.

Уколико је ученик заиста поправио свој однос према домаћим задацима и до краја полугодишта их редовно извршава, наставник може да не оцени израду задатака негативном оценом.

Уколико ученик није донео домаћи задатак на час (није донео свеску, радну свеску, презентацију, плакат, пано или нешто друго), сматра се да га није урадио.

Стална активност на месечном нивоу и квалитетна и редовна израда домаћих задатака може се оценити оценом одличан (5).

ИЗВОЂЕЊЕ ОЦЕНЕ ЗА АНГАЖОВАЊЕ НА ЧАСУ

Приликом **извођења оцене за ангажовање на часу** узимају се у обзир белешке о раду и напредовању, те залагању и односу према раду.

Оцену одличан (5) добија ученик који **изузетно се труди:**

- Самоуверено и самостално ради;
- Тражи изазове у учењу;
- Задатке завршава са ентузијазмом;
- Слуша са пажњом;
- Здушно учествује у дискусијама/активностима;
- Доприноси корисним разменама током групног рада; Преузима одговорност за сопствени развој.

Оцену врло добар (4) добија ученик који **изражено се труди:**

- Лично мотивисано;
- Са вољом завршава задатке;
- Често тражи изазове у учењу;
- Скоро увек слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима одељења, сарађује у групном раду.

Оцену добар (3) добија ученик који **довољно се труди:**

- Обично је мотивисано и ради задатке;
- Завршава задатке на време;
- Обично слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима одељења, сарађује у групном раду.

Оцену довољан (2) добија ученик који **непоследно се труди:**

- Мотивисано је да заврши већину задатака иако неки нису потпуно урађени;
- С времена на време треба га подсетити да заврши задатак;
- Понекад слуша са пажњом, учествује у дискусијама и активностима, сарађује у групном раду.

Оцену недовољан (1) добија ученик који се ограничено се труди:

- Приводи крају само неколико задатака;
- Потребно је дете стално подесћати на започети задатак, ретко мотивисано;
- Заборавља задатке, не довршава их, нетачно ради или са закашњењем.

ОЦЕЊИВАЊЕ ГРУПНОГ РАДА И РАДА У ПАРУ

Оцена за рад у групи и за рад у пару, иста је за све ученике у групи, односно оба ученика у пару, осим уколико наставник није донео посебан поступак вредновања групног рада (о томе обавестио децу пре реализације истог) и пише се у педагошкој свесци.

Уколико је наставник донео посебан поступак вредновања групног рада, рада у пару, (о томе обавестио децу пре реализације истог), критеријум за оцењивање је следећи:

ВИСОК – одговара оценама 4 или 5

- Ученик сарађује са свим члановима групе, чланом у пару, уважава њихове потребе, пажљиво слуша друге, поштује договоре групе, не касни, своје обавезе извршава на време и тачно.
- Ученик поседује знања, показује спремност да прикупља нове информације, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје, често поставља питања која се односе на тему.
- Ученик је у потпуности посвећен решавању задатка групе. Даје предлоге како решавати задатак.

СРЕДЊИ – одговара оценама 3 или 4

- Ученик сарађује са члановима групе, чланом у пару, уз мање тешкоће, повремено има проблема у комуникацији али их самостално решава, своје обавезе извршава уз подсећање и опомињање.
- Ученик поседује извесна знања и повремено учествује у размени идеја, повремено поставља питања која се односе на тему.
- Ученик уз помоћ наставника и/или осталих чланова групе учествује у решавању задатка. Ретко има предлоге како решавати задатак али кад га добије ради по њему. Повремено има активности које не доприносе решавању задатка.

НИЗАК – одговара оценама 2 или 3

- Ученик повремено има сукобе у којима напада особе а не проблем, своје обавезе извршава ретко и делимично.
- Ученик поседује мало знања и показује малу спремност да прикупља нове информације, ретко суделује у размени идеја, ретко поставља питања која се односе на тему.
- Ученик минимално доприноси решавању задатка. Нема предлоге како решавати задатке и

када добије предлоге слабо их реализује.

НЕЗАДОВОЉАВАЈУЋИ – одговара оцени 1

- Ученик омета рад групе, доприноси неконструктивним сукобима и не извршава своје обавезе.
- Ученик ништа не зна о теми и нема интересовање да сазна. Не учествује у размени идеја. Никад не поставља питања која се односе на тему.
- Ученик омета решавање задатка.

ПОСТИГНУЋЕ УЧЕНИКА ИЗ ПРАКТИЧНОГ РАДА

Постигнуће ученика из практичног рада оцењује се на основу примене учениковог знања, самосталности и показаних вештина, мотивисаности за рад.

Оцену одличан (5) добија ученик који самостално примењује своја знања и показује изузетан степен вештине приликом израде практичног рада, изузетно је мотивисан за рад.

Оцену врло добар (4) добија ученик који углавном самостално примењује своја знања и показује висок степен вештине приликом израде практичног рада, изузетно је мотивисан за рад.

Оцену добар (3) добија ученик који примењује своја знања уз мању помоћ и показује вештину приликом израде практичног рада, мотивисан је за рад.

Оцену довољан (2) добија ученик који примењује знања уз већу помоћ и показује мањи степен вештине приликом израде практичног рада, углавном је мотивисан за рад.

Оцену недовољан (1) добија ученик који не уме да примењује знања ни уз помоћ и не показује вештину приликом израде практичног рада, показује низак степен мотивације или одсуство исте.

* Наставник може да оцени ученика за израду презентација и презентовање, рад у пројектима, учешће у дискусијама и дебатама и др.

II ОЦЕЊИВАЊЕ ВЛАДАЊА

Владање се оцењује најмање два пута у току полугодишта.

Појединачна бројчана оцена из владања у току полугодишта утврђује се на основу следећих критеријума:

Оцену примерно (5) добија ученик који је остварио следеће услове:

- истиче се у извршавању школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада и испуњава их у потпуности и правремено;

- поштује правила понашања и мере безбедности;
- представља позитиван пример за угледање, истиче се у развоју и неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања konflikтата у вршњачкој популацији;
- своје ставове брани аргументовано водећи рачуна о осећањима других и усвојеним правилима понашања;
- својим понашањем и иницијативама које покреће, промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;
- с поштовањем и уважавањем се односи према запосленима у школи и у другим организацијама;
- поштује школску имовину и имовину других;
- има активан однос према очувању и заштити животне средине.

Оцену врло добро (4) добија ученик који је остварио следеће услове:

- углавном извршава и испуњава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада;
- углавном поштује правила понашања и мере безбедности;
- има коректан однос према другим ученицима;
- прихвата и примењује правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања konflikтата у вршњачкој популацији;
- бранећи своје ставове мање води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;
- својим понашањем и иницијативама подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;
- има коректан однос према запосленима у школи и у другим организацијама;
- преузима одговорност за своје поступке и коригује своје понашање након опомене или изречене васпитне мере;
- има коректан однос према школској имовини и имовини других;
- чува животну средину.

Оцену добар (3) добија ученик који је остварио следеће услове:

- повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на извршавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;
- делимично поштује правила понашања и мере безбедности;
- повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према ученицима;
- повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања konflikтата у вршњачкој популацији;
- бранећи своје ставове не води довољно рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;
- својим понашањем и иницијативама повремено подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;
- нема увек коректан однос према запосленима у школи и у другим организацијама;
- прихвата одговорност за своје понашање и коригује га у појачаном васпитном раду, али понавља поступке за које је већ упозорен;
- повремено показује немар према школској имовини и имовини других;

- повремено показује немар према животној средини.

Оцену задовољавајуће (2) добија ученик који је остварио следеће услове:

- учестало га је потребно опомињати на извршавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;
- минимално поштује правила понашања и мере безбедности;
- учестало га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према ученицима, при чему углавном изостаје корекција понашања;
- учестало га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему углавном изостаје корекција понашања;
- бранећи своје ставове не води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;
- својим понашањем и иницијативама ретко подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;
- не поштује и не уважава запослене у школи и у другим организацијама;
- тешко прихвата одговорност за своје понашање и понавља понашања за која му је изречена васпитна и/или васпитно-дисциплинска мера;
- не чува школску имовину и имовину других;
- показује немар према очувању животне средине.

Оцену незадовољавајуће (1) добија ученик који је остварио следеће услове:

- и поред опомена и појачаног васпитног рада не извршава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада;
- не поштује правила понашања и не придржава се мера безбедности;
- и поред опомена учестало крши правила коректног понашања према ученицима, при чему изостаје корекција понашања;
- и поред опомена учестало крши правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему изостаје корекција понашања;
- не поштује личност других ученика и према њима се понаша нетолерантно, угрожавајући и повређујући права и осећања других;
- својим понашањем и иницијативама не подржава и не промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;
- угрожава и повређује права запослених у школи и у другим организацијама;
- не прихвата одговорност за своје понашање и не поправља своје понашање након појачаног васпитног рада;
- показује деструктивно понашање према школској имовини и имовини других;
- показује деструктивно понашање према животној средини.

На оцену из владања у току школске године утиче **редовност похађања наставе од стране ученика, као и изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере.**

Ученик који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, оцењује се појединачном оценом из владања:

врло добро (4) када неоправдано изостане **са 8 часова**;

добро (3) када неоправдано изостане **са највише 15 часова**;

задовољавајуће (2) када неоправдано изостане **са највише 25 часова**;

незадовољавајуће (1) када неоправдано изостане **са 26 и више часова**.

Школа је у обавези да евидентиране изостанке утврди као оправдане или неоправдане одмах, а **најкасније у року од осам радних дана** од дана повратка ученика на наставу.

Оцена из владања дата на основу нередовног похађања наставе од стране ученика повлачи **изрицање васпитне и васпитно-дисциплинске мере**, што школа уређује својим актом.

Оцена из владања у току школске године је и појединачна оцена дата на основу **изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере** и то:

- укор одељенског старешине – **врло добро (4)**;
- укор одељенског већа – **добро (3)**;
- укор директора – **задовољавајуће (2)**;
- укор наставничког већа – **незадовољавајуће (1)**.

Уколико је дошло до позитивних промена у понашању ученика, његова закључна оцена из владања може бити већа од аритметичке средине свих утврђених оцена.

Уколико је дошло до негативних промена у понашању ученика, његова закључна оцена из владања може бити мања од аритметичке средине свих утврђених оцена.

III СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ПО ПРЕДМЕТИМА

*За предмете **математика, свет око нас/ природа и друштво и српски језик** важе сви претходно наведени општи критеријуми оцењивања, уз посебне специфичности када је у питању критеријум за вредновање и оцењивање састава-писмених задатака из српског језика.

У току школске године из ових наставних предмета ће се оцењивати:

- Усмени облици проверавања;
- Контролни задаци/вежбе (из граматике, правописа, књижевности);
- Писмени задаци (ако су предвиђени планом и програмом за тај разред);
- Домаћи задаци;
- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада;
- Други облици рада као што је презентовање, дискусије/дебате, рад на пројектима...

СРПСКИ ЈЕЗИК

ОЦЕНА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА

ОБЛАСТ ОЦЕЊИВАЊА		
САДРЖАЈ (ТЕМА)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Потпуно разрађена тема и доведена до краја; ✓ Детаљи су значајни за тему и има их у довољној мери; ✓ Основна идеја је доречена (довољно грађе); ✓ Основна идеја је саопштена; ✓ Грађа и њени делови су (у довољној мери) у вези са темом; 	0-30 бодова
ОРГАНИЗАЦИЈА И СТРУКТУРА	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Грађа је организовано изложена, има логичког реда; ✓ Уме да подели грађу на мисаоне целине (пасусе, одељке) и то чини сврсисходно; ✓ Јасно композицијски су издвојени и смислено написани увод, разрада и закључак и у складу су са задатом темом; ✓ Реченице се нижу и повезују тако да воде ка пуном одговору на тему; 	0-20 бодова
СТИЛ И ЈЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Поштовање правописних правила; ✓ Јасне и прецизне реченице (без сувишног или недовољног у реченичној структури); ✓ Индивидуалност и оригиналност; ✓ Реченицама изражене емоције и приказани ставови; 	0-40 бодова
УРЕДНОСТ И ЧИТКОСТ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Рад је написан писани словима читко и уредно, одговарајућим писмом (ћирилица/латиница). 	0-10 бодова
УКУПНО:		100 БОДОВА

За писмени задатак (сатав) могуће је добити купно 100 бодова, при чему се оцена доноси на основу општих критеријума за оцењивање писмених и контролних вежби и задатака (скала за оцењивање дата у процентима, на почетку овог документа).

ОЦЕНЕ

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње) у складу са планом програмом разреда који похађа. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између бајке, басне, песме, епике и лирике. Потпуно усваја стилске фигуре-без именована, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, оноματοпеја, епитет, контраст и хиперболу), у складу са планом програмом разреда који похађа. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник, преповедач и писац...). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни ликови, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита школску лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – тачка, упитник, узвичник, запета, наводници; растављање речи на крају реда; писање речце ли и не и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (86%-до 100% од укупног могућег броја правописно тачно примењених правила)* и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

*Ово појашњење је у смислу ако је у диктату могуће погрешити на 100 места-100 бодова, када је у питању правопис, ученик који је тачно урадио 86%-до 100% заслужује оцену 5. Словне грешке додатно умањују успешност урађеног диктата и наставник може да вреднује као 1 нетачан бод, односно, ако процени другачије, и као 0.5 нетачних бодова. Процентуална скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Уме да драматизује краћи текст. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, време и место радње), у складу са планом програмом разреда који похађа. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између разлику између бајке, басне, песме, епике, лирике и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, оноματοпеја, епитет, контраст и хиперболу), у складу са планом програмом разреда који похађа. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни ликови, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог, дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита школску лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – тачка, упитник, узвичник, запета, наводници; растављање речи на крају реда; писање речце ли и не и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (70%-до 85% од укупног могућег броја правописно тачно примењених правила)* и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

*Ово појашњење је у смислу ако је у диктату могуће погрешити на 100 места-100 бодова, када је у питању правопис, ученик који је тачно урадио 70%-до 85% заслужује оцену 4. Словне грешке

додатно умањују успешност урађеног диктата и наставник може да вреднује као 1 нетачан бод, односно, ако процени другачије, и као 0.5 нетачних бодова. Процентуална скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно и углавном самостално саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Успешно гради деминутиве и аугментативе. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално не уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције. Препознаје карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између бајке, басне, песме. Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији. У већини случајева чита школску лектуру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује али не учи редовно па греша у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим. Делимично зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање речце ли и не и делимично их примењује у писаним радовима. Делимично успешно пише по диктату (55%-69% од укупног могућег броја правописно тачно примењених правила)* и уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

*Ово појашњење је у смислу ако је у диктату могуће погрешити на 100 места-100 бодова, када је у питању правопис, ученик који је тачно урадио 55%-69% заслужује оцену 3. Словне грешке додатно умањују успешност урађеног диктата и наставник може да вреднује као 1 нетачан бод, односно, ако процени другачије, и као 0.5 нетачних бодова. Процентуална скала може да варира

у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника драматизује краћи текст, гради деминутиве и аугментативе. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ. У већини случајева не чита школску лектуру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Језик

Ученик ретко уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али ретко учи па не уме примени стечена знања (разликује категорије рода, броја, понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичке грешке (38%-54% од укупног могућег броја правописно тачно примењених правила)* Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном грешки у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

*Ово појашњење је у смислу ако је у диктату могуће погрешити на 100 места-100 бодова, када је у питању правопис, ученик који је тачно урадио 38%-54% заслужује оцену 2. Словне грешке додатно умањују успешност урађеног диктата и наставник може да вреднује као 1 нетачан бод, односно, ако процени другачије, и као 0.5нетачних бодова. Процентуална скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих павописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обавештење, и даје пример за деминутиве и аугментативе. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита школску лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује павописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ/ ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ/

У току школске године из овог наставног предмета ће се оцењивати:

- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада, рада у пару.
- Извођење комплекса вежби обликовања;
- Реализација специфичних захтева предвиђеним планом и програмом за разред који ученик похађа.
- Физичке способности и усвајање моторичких вештина и спортских дисциплина;

- Идндивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.
- Физичка и здравствена култура (Користи правила понашања на простору за вежбање како у школи тако и ван ње. Примењује правила игре у складу са етичким правилима. Примењује хигијенске мере пре и после часа).

*Приликом оцењивања узима се у обзир способност ученика, степен спретности и умешности.

Оцену одличан (5) добија ученик који је:

- радом у току школске године побољшао своје моторичке способности и чији резултати знатно превазилазе стандарде доба ученика;
- који у стицању и примени моторичких умења и навика знатно превазилази постављене захтеве по обиму и квалитету и који има *веома активан* однос према физичком васпитању.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- радом у току школске године *побољшава* своје моторичке способности и чији резултати *превазилазе* стандарде доба;
- који у стицању и примени моторичких умења и навика *превазилази* постављене захтеве по обиму и квалитету и који има *активан* однос према физичком васпитању.

Оцену добар (3) добија ученик који је:

- радом *побољшао* у току школске године моторичке способности у *границама стандарда*, чија су моторичка умења у *границама* минималних образовних захтева и чији је однос према физичком васпитању *задовољавајући*.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- у току године није побољшао своје моторичке способности, чија су моторичка умења испод утврђених стандарда и који не показује минимум интересовања за физичко васпитање.

Оцену недовољан (1) у принципу не би требало да добије ни један ученик.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

У току школске године из овог наставног предмета ће се оцењивати:

- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада, рада у пару.
- Урађени радови на дату тему;
- Израда паноя, декорисање и припремање новогодишњих честитки, украшавање и припремање паноя у холу школе, помоћ у изради сценографија;

На висину оцене утичу следећи сегменти: оствареност задатка, оригиналност решења, коришћење техника, адаптивност и креативне импровизације, вербално изражавање ученика у дискусијама естетске анализе, повезивање садржаја са свакодневним животом, препознавање ликовних елемената у уметничким делима, активност на часу, додатна знања и примена на

часовима, степен личног развоја, одговорност према предмету, материјални и социјални услови у којима учи и ствара ученик.

*Уколико ученик нема развијен таленат узима се у обзир и активност на часу, редовно доношење прибора и однос према предмету.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Следеће категорије се оцењују посебно, а све заједно чине закључну оцену.

Оцењивање ученика на часовима музичке културе спроводи се усменим путем и практично кроз свирање и певање(у складу са планом и програмом за конкретни разред).

За оцену **одличан (5)** – Ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, зна логички да закључује и повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази), уме самостално или у пару да свира и/или самостално и у групи да пева тражене песмице поштујући елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира на Орфовим ритмичким инструментима, уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан је на часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **врло добар (4)** – Ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, уз малу помоћ наставника може да повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази) али не зна да их употреби правилно и повезано, уме самостално да свира и самостално или у групи да пева тражене песмице поштујући углавном све елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира на одређеним Орфовим ритмичким инструментима, уз малу помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан је на часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **добар (3)** – уз наставникову помоћ може да повезује знања која има, зна минималне основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази) али не зна да их употреби правилно и повезано, уме да свира мелодију без ритма уз наставникову помоћ, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уз наставникову помоћ може да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, често изостаје жеља за радом и напретком. За оцену **довољан (2)** – Има минимална знања из градива које се обрађује, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, изостаје жеља за радом и напретком.

Оцена **недовољан (1)** – Нема основног знања градива, не уме да свира ни на ритмичким ни на мелодијским инструментима, не зна да отпева ниједну песму која је обрађена на часу, изостаје активности на часу, нема жељу за радом и напретком.

*Оцењивање није искључиво везано за оцену музичких способности већ и у функцији награде за интересовање, активност и љубав према музици. Сваки ученик се приликом

оцењивања извођења музике оцењује спрам својих могућности али и спрам личног залагања, труда, рада и активности на часу. На часу се вреднује доношење прибора за рад, помоћ осталим ученицима приликом израде неког задатка, активност и труд.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Дигитални свет се реализује на два начина, један део подразумева индивидуално напредовање и праћење, док се други део реализује кроз рад у групи што подразумева тимски рад ученика.

У току школске године из овог наставног предмета ће се оцењивати:

- Активности и ангажовање на часу, однос према раду, учешће у различитим облицима групног рада, рада у пару.
- Урађени радови; презентовање истих;

Оцењују се задаци/захтеви специфични за сваки разред понаособ.

Оцене се рангирају на следећи начин:

- 5- у потпуности испунио-ла задатак
- 4- делимично испунио-ла задатак
- 3- уз мању помоћ испунио-ла задатак
- 2- уз већу помоћ испунио-ла задатак
- 1- није испунио задатак

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Од другог до четвртог разреда ученици се оцењују бројчано. Ученици се оцењују на основу:

- Усменог одговарања
- Писмене провере
- Сликовни диктати на основу слушања (означи на основу слушања тачан одговор; нацртај и обоји...)
- Активности ученика

1. Оцена усменим путем се добија на основу учениковог усменог одговора према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – ученик успешно савладава градиво из граматике и вокабулара и самостално примењује научене речи и изразе. У потпуности разуме основни смисао и главне информације

у аутентичном разговору два или више саговорника. Течно и с лакоћом изражава осећања, жеље и расположења, описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне догађаје и навике. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. Успешно ради у различитим облицима рада. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Врло добар (4) – ученик усвоја појмове, речи и изразе, а уз мању помоћ наставника их повезује и изводи закључке. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору. Уз краће паузе и мању помоћ наставника, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, своја осећања и изражава допадање и недопадање користећи једноставна језичка средства. Сналази се у различитим облицима рада. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Добар (3) – ученик углавном разуме појмове, речи и изразе, може самостално да наведе граматичке појмове и појмове из вокабулара и објасни их уз делимичну помоћ наставника. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним текстовима. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима. Захтеве обавља делимично и уз помоћ наставника. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

Довољан (2) – ученик препознаје основне појмове, честе речи и једноставне изразе у јасном контексту и спором говору. Уз већу помоћ наставника разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. У стању је да изговори искључиво просте реченице и изрази најосновније потребе. Сви ови критеријуми остварују се у оном обиму и степену у складу са планом и програмом за конкретан разред.

- **Недовољан (1)** – ученик не препознаје основне појмове, речи и изразе. Ни уз велику помоћ наставника не разуме најједноставније захтеве ни упутства. Не показује жељу за напредовањем нити ангажовањем.

2. Сlikовни диктат се најављује и оцењује бројчано по истој скали као и писмени задаци.

Скала оцењивања:

Распон	Оцена
0 - 29%	Insufficient (1)
30% - 49%	Sufficient (2)
50% - 69%	Good (3)
70% - 84%	Very good (4)
85% - 100%	Excellent (5)

***Процентуална скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, тежине задатака на писменој провери, ка више или мање, али не може да се разликује за више од 3%.**

3. Активност ученика прати се континуирано и вреднује се током целе школске године. У активност улази и редовност/ благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика, најчешће у његову корист.

Пројектне активности вреднују се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Предмет треба да развије моралну димензију ученикове личности. Садржаји се усвајају практиковањем и осећањима, а исходи су усмерени на грађанску заједницу. Постоје одређени нивои знања који се могу вредновати (битни појмови, начела и грађанске процедуре). Недовољне оцене нема, али уколико ученик није редовно долазио на наставу може бити неоцењен.

Све наведено треба да резултира описном оценом: „задовољава“, „добар“ и „истиче се“.

-Оцену „задовољава“ добија ученик који редовно долази на часове и показује минимум жеље за учешћем у активностима и толеранцији према члановима групе.

-Оцену „добар“ добија ученик који је заинтересован да напредује у наставним програмима и развија афирмативан однос према групном раду.

-Оцену „истиче се“ добија ученик који је креативан у заједничким програмима и ваннаставним активностима и усваја грађанске навике и вредности.

ВЕРСКА НАСТАВА

Овај изборни предмет поред сазнајне, треба да развије и моралну димензију ученикове личности. Избор се заснива на добровољности и афинитетима, садржаји се усвајају практиковањем и осећањима, а исходи су усмерени на заједницу. Овде постоје одређени нивои знања (битни појмови и начела, организациони, савест и обичајност или верски обреди) који се могу вредновати. Недовољне оцене нема, мада уколико ученик није редовно долазио на наставу може бити неоцењен. Све наведено треба да резултира описном оценом „задовољава“, „добар“ и „истиче се“.

а) Оцену „задовољава“ добија ученик који редовно долази на часове, и показује минимум жеље да упозна суштину верског учења.

б) Оцену „добар“ добија ученик који је упознао основу верског учења, смисао и значај одређених ритуала и историју конкретне заједнице.

ц) Оцену „истиче се“ добија ученик који се радошћу приступа часовима, који усвојена знања практикује и осећа. Такође се труди да живи као верник, те повремено са вероучитељем одлази у верску заједницу.